

Jiná čísla před rizikem neochrání

BLANKA RŮŽIČKOVÁ

Vláda schválila záměr ministra informatiky na náhradu rodného čísla něčím, co bude zcela anonymní a méně intimní. Návrh na nový „identifikátor“ je z pohledu ochrany osobních dat poměrně logický. Nejde o to, aby se průvodci ve vlaku ze slevové karty nebo kdokoli jiný z internetu nedozvěděl, kolik je vám let. Princip ochrany osobních dat má větší ambice. Má občanům zajistit právo na soukromí. Tuto ochranu v Česku ostatně deklaruje ústava a také Listina základních práv a svobod.

Nový, anonymnější identifikátor by zřejmě mohl soukromí českých občanů chránit lépe než dosavadní rodné číslo. Sám o sobě však nedokáže nic. O tom, jak se s ním bude nakládat čili jaké zákonné ochrany se mu dostane, rozhodnou čeští politici. A ti zatím příliš důslední nebyli.

Zákon o ochraně osobních dat platí v Česku teprve pět let, ale pro dosavadní identifikátor – rodné číslo, už politici stačili stanovit spoustu výjimek. Jiný, zvláštní zákon tak umožňuje, aby si ho kdokoli opsal nejen z obchodního

rejstříku nebo z katastru nemovitostí (což jsou veřejně přístupné dokumenty), ale také například z kterékoli obchodní smlouvy živnostníků.

Příklad živnostníků přitom není ani tak starý. Zákonodárci se jimi v souvislosti s ochranou osobních údajů zabývali vloni, protože hrozilo, že by se identifikační číslo živnosti – známé DIČ, které obsahuje celé rodné číslo – dostalo do rozporu s nově přijatým zákonem o evidenci obyvatelstva. Aby tento rozpor včas odstranili, využili českou specialitu – problém spláchl

Získané soubory dat lze nejen velmi dobře prodat, ale – také propojit s kteroukoli jinou databází.

při schvalování jiné právní normy. Příslušný pozměňovací návrh odklepli v rámci zákona o daních, a to bez jakékoli diskuze a zjištění názoru veřejnosti nebo odborníků.

Proč by mělo lidem vadit, že tak často někam vepisují rodné číslo? Stačí připomenout přeplněné poštovní

schránky. Marketingové akce, které končí předáním databáze s vašim jménem, přitom začínají nenápadně. Dotazem, zda máte chvíli čas a můžete odpovědět na některé otázky. Právě při nich můžete lehkomyšlně a zcela zdarma poskytnout spoustu cenných osobních informací někomu, o kom nevíte vůbec nic.

Osobní údaje jsou čím dál cennější tím, jak postupuje rozvoj informačních technologií. Získané soubory dat lze nejen velmi dobře prodat, ale – co je mnohem nebezpečnější – také propojit s kteroukoli jinou databází. A získat tak plastický obrázek o tom, kdo jste, jaké máte záliby, jaký majetek a na čem vám hodně záleží.

Rodné číslo je z tohoto pohledu citlivější údaj než mnohé jiné. Identifikuje vás zcela přesně. Až na výjimky způsobené chybou matrikáře ho totiž nemá žádná další osoba. Jako takové si zaslouží zvláštní nebo řečněme větší ochranu. Nový anonymní identifikátor by ji mohl přinést. K čemu ale bude dobrý, pokud by – tak jako rodné číslo – figuroval i ve veřejně přístupném katastru nebo na všech dokladech a účtech živnostníků? ■